

Brak możliwości złożenia zażalenia na orzeczenie Wojskowego Sądu Garnizonowego orzekającego jako organ odwoławczy od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego lub przełożonego dyscyplinarnego

18.6.2026 - Opublikował: Anna Wołoszczak | Trybunał Konstytucyjny

17 czerwca 2026 r. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał skargę konstytucyjną dotyczącą braku możliwości złożenia zażalenia na orzeczenie Wojskowego Sądu Garnizonowego orzekającego jako organ odwoławczy od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego lub przełożonego dyscyplinarnego.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej jest zgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Trybunał umorzył postępowanie w pozostałym zakresie.

Orzeczenie zapadło większością głosów.

Zdanie odrębne złożył sędzia TK Jakub Stelina.

Trybunał dokonał badania konstytucyjności art. 52 ust. 5 nieobowiązującej już ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej. Problem konstytucyjny, który powstał w aspekcie sformułowanych przez skarżącego zarzutów, dotyczył wynikającego z art. 52 ust. 5 ustawy o dyscyplinie braku możliwości odwołania się od postanowienia Wojskowego Sądu Garnizonowego, czyli sądu dokonującego kontroli orzeczenia organu dyscyplinarnego orzekającego w sprawie skarżącego.

Dokonując kontroli merytorycznej, Trybunał odwołał się do wypracowanego w swoim orzecznictwie konstytucyjnego standardu prawa do sądu w postępowaniach dyscyplinarnych. Zgodnie z tym standardem, w postępowaniach dyscyplinarnych, które nie są postępowaniami sądowymi, prawo do sądu odgrywa rolę szczególną i ustawodawca winien ukaranemu dyscyplinarnie zapewnić prawo do wszczęcia sądowej kontroli postępowania dyscyplinarnego i zapadłego w jego wyniku orzeczenia. Gwarancji tej Trybunał nie łączy jednak z dwuinstancyjnością rozpoznania sprawy przez sąd. Uznaje natomiast, że sądowa kontrola orzeczenia dyscyplinarnego ma mieć charakter kontroli rzeczywistej i prawnie skutecznej.

Odnosząc powyższy standard konstytucyjny do zasad postępowania dyscyplinarnego ukształtowanego na gruncie nieobowiązującej już ustawy o dyscyplinie wojskowej, Trybunał uznał, iż standard ten został spełniony. Zgodnie bowiem z art. 65 ust. 1 ustawy o dyscyplinie wojskowej odwołanie od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przez przełożonego dyscyplinarnego albo organ wojskowy uprawniony do orzekania o ukaraniu rozpoznawał – co do zasady – wyższy przełożony dyscyplinarny. W myśl art. 65 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, odwołanie od orzeczenia, w którym wymierzono żołnierzowi (bez względu na jego stopień wojskowy) karę usunięcia z zawodowej służby wojskowej, rozpoznawał wojskowy sąd garnizonowy, a zatem sąd w konstytucyjnym rozumieniu, który w ramach kontroli miał możliwość uchylenia wadliwego orzeczenia.

Skład orzekający Trybunału Konstytucyjnego: prezes TK Bogdan Świączkowski – przewodniczący, sędzia TK Stanisław Piotrowicz – sprawozdawca, sędzia TK Jakub Stelina, sędzia TK Wojciech Sych,

sędzia TK Jarosław Wyrembak.

<https://trybunal.gov.pl/postepowanie-i-orzeczenia/komunikaty-prasowe/komunikaty-po/art/brak-mozliwosci-zlozenia-zazalenia-na-orzeczenie-wojskowego-sadu-garnizonowego-orzekajacego-jako-organ-odwolawczy-od-postanowienia-rzeczniaka-dyscyplinarnego-lub-przelozonego-dyscyplinarnego-5>